

En ny EU-kommission på plats.

Att utse en kommissionsordförande är aldrig lätt. Att en blivande ordförande ska ha en mycket gedigen meritförteckning är väl knappast någon överraskning, men ska det vara en ordförande från höger eller vänster, en federalist eller någon som ivrar för subsidiaritetsprincipen, en som vågar driva EU-samarbetet framåt eller någon som kan gjuta olja på vågorna och kan personen i fråga samarbeta med det mäktiga EU-parlamentet? Kritiken mot Juncker kom framför allt från brittiskt håll, men vald blev han till slut i somras. Därefter var det bara resten av kommissionärerna kvar...

Tidigt startade en intensiv kampanj för en modern sammansättning av EU-kommissionen (läs fler kvinnliga kommissionärer). Frågan låg minst sagt i tiden och det skulle bli pinsamt för Juncker om han samlade en ”gubb-klubb”. Ja, många tror faktiskt att det i de kommande EU-parlamentsutfrågningarna (oktober) hade kunnat leda till att hela EU-kommissionen hade kunnat bli nedröstad. Var och en av kommissionärerna måste ju godkännas av EU-parlamentet (sker i oktober). Av de 28 medlemmarna i den förra kommissionen var nio kvinnor. Juncker behövde alltså minst lika många, helst fler.

På pappret var väl detta inte en oöverstiglig utmaning, men då hade han inte räknat med medlemsstaterna! Trots tydliga önskemål, skickade medlemsstaterna nästan uteslutande manliga kandidater. Sverige föregick i vanlig ordning på detta område med gott exempel och den erkänt kompetenta Cecilia Malmström nominerades för ytterligare en femårsperiod. Efter hårda påtryckningar och lockbeten om eftertraktade positioner öronmärkta för de medlemsstater som skickade kvinnor som kandidater, fick Juncker i september till slut ihop nio kvinnor i sin tänkta kommission.

I tidningar kunde man läsa om att EU misslyckats med jämlikheten fast det i själva verket var medlemsstaterna som satte käppar i hjulet. Inte helt rätt, men heller inte helt fel, kunde det ibland vara på sin plats att byta ut ordet *EU* mot *Medlemsstaterna* när vi hör att ”EU har beslutat”, ”EU har misslyckats” eller att ”EU kan inte komma överens”. Troligen hade *EU* då kommit medborgaren lite närmare.

Vår svenska EU-kommissionärskandidat Cecilia Malmström fick den tunga handelsportföljen. Hon kommer bland annat att ansvara för det viktiga frihandelsavtalet mellan EU och USA.

Neelie Kroes krävde tillsammans med andra kvinnliga kommissionärer i våras att den nya EU-kommissionen minst skulle ha 10 kvinnliga kommissionärer.

Det har uttryckts en del farhågor från mindre medlemsländer om att de viktiga positionerna i vanlig ordning skulle gå till de tunga elefanterna. Med facit i hand kan man konstatera att så inte blev fallet. Fyra av superkommissionärerna kommer från de forna öststaterna. Lägg därtill att rådets ordförande är polack (Donald Tusk), så har de facto makts förskjutits österut. Särskilt med tanke på att Frankrike, Storbritannien och Tyskland inte fick någon superkommissionär.

Vad kan vi då vänta oss från EU-kommissionen med Juncker vid rodret den kommande mandatperioden? Många av signalerna handlar om effektivitet och närhet till medborgarna. Superkommissionärerna har bland annat som uppgift att se till att EU-kommissionen är stor på stora frågor och liten på små frågor. Vidare pekar Juncker på att han vill att beslut ska fattas så nära medborgaren som möjligt (subsidiaritetsprincipen). Är detta en flirt med Storbritannien och Sverige manne? Juncker, likt hans föregångare, sitter dock i en svår situation. Vad som är "en stor fråga" som EU bör skapa gemensamma regler kring, råder det ofta delade meningar kring...

*De sju
superkommissionärerna
koordinerar de övriga
20 kommissionärernas
arbete och har bland
annat rätt att stoppa
förslag Tidigare var det
bara kommissionens
ordförande som hade
den möjligheten.*

Ukrainakrisen, energi och handel

Maktförskjutningen i EU-kommissionen österut är intressant med tanke på konflikten som rasar i Ukraina. Visserligen har Ukraina en flagga vars färger onekligen påminner om de svenska, men annars är kontakterna ut nationell synvinkel begränsade och exporten uppgick 2012 till något mindre än 3 miljarder kronor. Ändå finns det all anledning för Sverige och Småland-Blekinge att se närmare på konsekvenserna för oss av konflikten som pågår i östra Ukraina. EU:s medlemsstater spelar en betydande geopolitiskt roll i konflikten* och i veckan introducerades nya mer långtgående sanktioner mot Ryssland. Ingen vet vilka krafter som har släppts lös i Ukraina och vad de kan leda till. Konflikten har redan lett till kännbara sanktioner för våra grannländer runt Östersjön. Även om handelsvägar likt flodens vatten finner nya fåror, utgör hotet om minskade handelsströmmar från öst ett oönskat scenario för Småland-Blekinge. I många andra europeiska länder fruktar man att ett ryskt svar på sanktionerna skulle kunna bli ett gasembargo med potentiellt allvarliga konsekvenser för husuppvärmningen framöver. Denna fruktan har sin tur givit understöd till de som pekat på nödvändigheten av att öka de förnyelsebara energikällornas andel av energiproduktionen och att knyta samman de europeiska energinäten för att jämna ut toppar och dalar hos medlemsstaterna. I ett längre perspektiv står Sverige inte oberoende av denna utveckling. EU-kommissionen har sedan länge arbetat med denna fråga, men det är en grannliga uppgift att ena 28 medlemsstater om gemensamma standarder och satsningar. Om jag ska våga mig på att kika i spåkulan, kanske vi kommer att få se fler energiinitiativ från EU-kommissionen framöver? Kanske kommer även medlemsstaterna i ökad utsträckning att vara benägna att godkänna förslagen när det föreligger ett konkret hot?

**EU-samarbetet kring utrikes- och säkerhetspolitiska frågor är mellanstatligt, vilket betyder att medlemsländerna måste vara eniga för att kunna agera. [Läs mer om förutsättningarna här.](#)*

Skottland

I Sverige står vi inför ett spännande val. Jag väljer dock att skriva om Skottland och deras folkomröstning om att bilda ett eget land som i så fall lämnar Storbritannien. Att det får konsekvenser för Skottland och Storbritannien är självklart, men vilka signaler skickar man till övriga Europa? Katalonien i Spanien arbetar intensivt för att få till stånd en folkomröstning om en självständighet och många i norra delarna av Belgien (Flandern) är fortfarande intresserade av att bryta sig loss från Vallonien – fler aspiranter kan läggas till listan. Är det en självklarhet för Skottland att de får vara kvar/med i EU om de går ut Storbritannien – kan EU säga nej förresten? EU sitter i en delikat situation där man å ena sidan värnar minoriteternas plats och regioners röst i beslutsprocessen, men samtidigt vilar på ett fundament där nationalstaten utför det som man kommit överens om gemensamt medlemsstaterna emellan. Man hör ofta frågan om ett litet land verkligen är stort nog för klara av att sköta allt från försvar till penningpolitik, men hur uppdelat kan EU egentligen bli för att klara av att komma överens och dessutom verkställa gemensamma beslut?

Sammanfattningsvis har vi en spännand vecka framför oss: Ett svenskt valresultat, ett beslut kring skotsk självständighet och kanske ett ryskt svar på EU-sanktionerna – trevlig helg!